

“Volem un pacte Balears-estat”

Pere Sampol és el vicepresident del Govern de les Illes Balears i candidat número 1 de la llista autonòmica del PSM (de Mallorca, de Menorca i de l'Entesa Nacionalista i Ecologista d'Eivissa) en les eleccions de la setmana vinent. El PSM ha plantejat un pacte entre Madrid i Balears com a eix fonamental per donar suport a la pròxima majoria de govern a les Illes.

Vostès, el PSM, acaben de presentar una proposta d'autogovern que volen posar com a eix per a una possible nova edició del Pacte de Progrés.

—Així és. Es tracta d'un nou plantejament estratègic. Fins ara havíem dit que sense que el nacionalisme tengués una forta presència a Madrid i fos necessari per governar, com ha passat amb el grup parlamentari català o canari, les Illes Balears no aconseguiríem resoldre el problema històric de discriminació econòmica que hem patit. Ara, el que plantejам és que si a les Illes Balears els nacionalistes som necessaris per a formar govern, aleshores, a més de plantejar un programa de govern d'acord amb el nostre programa electoral, és el moment d'emplaçar els partits estatals: si volen governar les Illes Balears amb els vots del PSM hauran d'adquirir uns compromisos clars que hauran de defensar a les Corts generals i al Govern espanyol.

—Quines són les condicions i a qui aniran adreçades?

—Seran per a tots els partits en general, i en particular per als dos grans estatals. Les condicions són sis blocs. Un, la reforma de l'Estatut d'Autonomia perquè inclogui el concert econòmic. Dos, retirada dels recursos d'inconstitucionalitat que el PP, mitjançant el Govern de l'estat, ha posat contra quatre lleis importants. Tres, retirada o reforma de les lleis que el PP ha aprovat aquesta legislatura que han envaït competències autonòmiques: llei de qualitat de l'ensenyament, decret de mesures liberalitzadores, llei del menor... Quatre, fins que

les Illes Balears no tenguem el concert econòmic s'han de resoldre els greus problemes que planteja l'actual sistema de finançament millorant-lo. Cinc, aplicació del règim especial per a les Illes Balears. I sis, declaració d'interès general dels vols entre illes, i entre les illes i les principals ciutats de la Península.

—De tot, el concert sembla una demanda que de cap manera PP o PSOE acceptaran

—Vejam. El que no pot ser és que en campanya electoral el PSOE insinuï que està d'acord amb el concert, a Balears i també i fins i tot he sentit dir-ho a Pasqual Maragall per a Catalunya, i, llavors, quan arriba el moment de plantejar-ho seriosament, se'n desmarquin. Si el PSOE a Balears aspira a una part del vot nacionalista, aleshores que sigui amb compromisos i no amb paraules que després s'emporta el vent.

—Però això no resol la qüestió de la viabilitat del concert.

—Bé, les condicions són les explicades. I nosaltres ho argumentam no basant-nos en drets forals, com tenen Navarra i el País Basc, sinó basant-nos en dues qüestions fonamentals. Una, la insularitat balear, que genera uns costos addicionals per a la població i per a les empreses que ens fan perdre competitivitat respecte el continent. Dos, que l'estat fa unes inversions a la Península en infraestructures essencials com carreteres d'interès general, línies fèrries d'interès general, gasificació... que no fa a les Illes Balears. D'acord amb aquests dos arguments està justificat el concert econòmic.

—I si no els fan cas?

—Bé, nosaltres hem presentat un paquet amb unes reivindicacions que són a mitjà termini, com la reforma de l'Estatut, que necessita una tramitació parlamentària tant a Balears com a Madrid, i unes altres que han de ser d'aplicació immediata, com poden ser la retirada dels recursos i la millora del finançament, o bé també la revisió de la dotació de les competències assumides. L'una i l'altra són irrenunciables, tot i que el PSM mai no ha plantejat un ultimàtum. El suport del PSM a una majoria parlamentària i que entri o no a formar part del futur Govern dependrà dels compromisos que adquireixin les administracions de l'estat.

—Administració de l'estat: vol dir que o bé el Govern del PP o la direcció del PSOE de José Luis Rodríguez Zapatero els hauran d'acceptar.

—És evident que el PP no necessita ningú. A més, fins ara ha demostrat la voluntat contrària al diàleg, amb una involució autonòmica i una marginació econòmica als ciutadans de les Illes Balears. Fem aquest emplaçament partint de la idea que el PP perdrà les eleccions generals i, per tant, els partits progressistes que tinguin representació a les Corts i vulguin governar a Balears hauran d'assumir aquests compromisos. Volem un pacte Balears-estat.

—Ho creu factible, realment?

—Sí. Vivim un moment històric. Pot tornar a passar un tren que ens dugui més autogovern i més capacitat financera i que resolgui la marginació històrica quant a inversions estatals a les Illes Balears, i el volem agafar, aquest tren. No el volem tornar a perdre.

—Si no reben resposta positiva del PSOE estatal es reserven vostès, doncs, la possibilitat de votar-se a si mateixos o d'abstenir-se en la investidura del pròxim Govern balear?

—Efectivament. Hi haurà dos paquets de negociació. Un, el programa de govern; i l'altre, els compromisos de l'estat amb les Illes Balears. Si un d'aquests dos blocs resulta insuficient, naturalment els òrgans de direcció del PSM prendran la decisió. Quan presentarem la proposta ho férem els pri-

"Quan s'analitzin aquests quatre anys del Pacte de Progrés amb perspectiva històrica, el balanç serà impressionant."

JOAN GELIÀ

mers candidats a les institucions de Mallorca i de Menorca, el secretari general i d'organització... El partit serà coherent, i si no podem justificar el pacte, d'acord amb el que reivindicam, aleshores ens hauríem d'abstenir o votar-nos a nosaltres mateixos.

—Parlem de la legislatura acabada. Com la valora, en general?

—Quan s'analitzin aquests quatre anys amb perspectiva històrica, el ba-

lanç serà impressionant. Les inversions fetes en educació, que superen en termes relatius les que es van fer en els anys de la Segona República, en salut, en transport públic, la promoció i defensa de l'economia i productes de la nostra terra, la defensa de l'agricultura, que estava en fase terminal i en què ara el pagès ha recuperat la il·lusió... El balanç és extraordinàriament positiu.

JOAN CELRÀ

—La “taca”, per així dir-ho, és el fracàs en les mesures urbanístiques i ambientals?

—Sí, hem quedat decebut per aquesta mancança d'aprovació del “paquet”. Era insuficient el que es volia aprovar i, a més, simbòlicament, hi havia temes que es plantejaven sense trencar amb el model del PP. Això bàsicament per les declaracions de Maria Antònia Munar en favor de les autopistes, per no frenar prou el creixement urbanístic, no protegir el sòl rústic de forma suficient, molta frase feta a favor de ports esportius i camps de golf... Aleshores, en conjunt, era un model territorial per a Mallorca molt continuista, el que aprovaren PSOE i UM. Hem preferit esperar a la propera legislatura. Ara, en campanya, cadascú explica el seu model.

—El Pacte de Progrés ha tengut també una mancança de funcionament orgànic, de relació entre els partits, que ha impedit l'aprovació del model territorial, urbanístic i mediambiental?

—Aquesta mancança s'ha visualitzat ara, que no s'ha pogut aprovar el paquet comentat, i sí, no ha funcionat correctament. El problema va ser la gestació del Pacte. Hi va haver un repartiment d'institucions entre PSOE i UM que respon al pacte estratègic que

tenen, i que els convé a tots dos, que pretenia marginar els altres. PSOE al Govern i UM al Consell. Els altres érem, doncs, apèndixs. Necessaris, però residuals. El PSM es va rebel·lar contra aquesta concepció. Exigirem participar en els governs allà on donam majoria: Govern i Consell. El problema, però, és que UM només ha volgut la interlocució amb el PSOE. Com si el representant del PSM fos el cap del PSOE. Això és insultant, i mai no ho hem acceptat. Aleshores hi ha hagut problemes per negociar de partit a partit.

—El PSM considera com un “paquet” a negociar les tres principals institucions conjuntament: Ajuntament de Palma, Consell de Mallorca i Govern?

—No, no. S'ha de pactar programa a programa i institució a institució. Ara bé, el PSM no es resigna a deixar que les institucions estiguin governades per PSOE i UM. Dependrà, és clar, de la correlació de forces i, naturalment, el PSM presidirà alguna institució.

—Com valora la forta irrupció en aquesta campanya dels partits anticatalanistes Clau i ASI?

—ASI ja existia. Ara ve Clau, amb suports econòmics... com a mínim misteriosos. Un i altre s'estavellaran; l'única cosa a què poden aspirar és a

obtenir algun regidor. Com ja té, per exemple, ASI a Lluçmajor, que li proporciona una font de finançament important tolerada pel PP. El que passa és que la irrupció d'aquests dos partits ha condicionat la campanya de Jaume Matas, del PP, que s'ha vist obligat a llançar missatges cap a l'extrema dreta que l'estan descentrant. Personalment crec que el perjudica.

—Com valora l'actitud opositora del PP al Pacte de Progrés, no tant la d'aquí com la del Govern espanyol.

—Ha estat una campanya constant que ha fet molt de mal a la imatge turística de les Illes Balears. Primer, dins de l'estat espanyol. I, segon, a Alemanya. Tot, sempre, amb aquest allau d'anuncis constants de membres del Govern en el sentit que a Balears no ve turisme, que tot és un desastre... El PP ha perjudicat, i molt, l'economia de les Illes Balears.

—Passades les eleccions hi haurà d'haver acostament al sector hotel·ler?

—Sens dubte. S'hauran d'estendre ponts per les dues bandes. S'han de fer les paus. Si algun hotel·ler vol mantenir aquesta tensió, crec que quedarà aïllat. I el Govern balear també s'hi haurà d'esforçar. Ara, aquests esforços no han de significar la retirada de l'ecotaxa, però sí que podríem arribar a un acord sobre la recaptació a ports i aeroports, i no, com ara, als hotels, sempre que les condicions polítiques ho permetin. La qüestió és recuperar consens, perquè el turisme és fonamental.

—La insularització que ha viscut Balears en aquesta legislatura, amb la llei de Consells, no aflebeix el Govern balear?

—És un debat profund que tenim. L'Estatut consagra els consells com a pilars de l'autonomia. Únicament el Govern sortiria debilitat si s'aturés el procés de traspàs de competències del Govern espanyol cap a Balears.

—Acabem. Objectius del PSM per a aquestes eleccions?

—Tenim a l'abast augmentar un diputat per Mallorca i un altre per Menorca. Amb molt pocs vots més ho aconseguirem.

Miquel Payeras